

Posągi z Wyspy Wielkanocnej pomagały użyźniać glebę

16 grudnia 2019

Wyspa Wielkanocna (Rapa Nui) i jej tajemnicze posągi moai właśnie stały się mniej tajemnicze. Jo Anne Van Tilburg, dyrektor Easter Island Statue Project, która od 30 lat pracuje na wyspie, opublikowała w „Journal of Archeological Science” wyniki badań, które potwierdzają hipotezę mówiącą, że moai symbolizowały obfitość plonów i były niezwykle ważnym elementem zapewnienia pożywienia mieszkańcom wyspy. I to dosłownie.

W ostatnim czasie Van Tilburg prowadziła badania dwóch moai znajdujących się w wewnętrznej części kamieniołomu Rano Raraku. To właśnie z tego kamieniołomu pochodzi 95% z ponad 1000 moai. Szczegółowe analizy gleby wykazały, że na terenie kamieniołomu i w jego bezpośrednim sąsiedztwie uprawiano wiele roślin, w tym banany, bataty i kolokazję jadalną.

Van Tilburg początkowo nie miała zamiaru analizować gleby. Wraz z zespołem zajmowała się wykopaniem dwóch moai, które niemal całkowicie były pogrzebane pod ziemią i resztkami skał. „Wybraliśmy te właśnie moai na podstawie szczegółowej analizy

dawnych fotografii oraz mapowaniu całego regionu Rano Raraku” – mówi Van Tilburg. W badaniach pomagała jej geoarcheolog i specjalistka ds. gleby profesor Sarah Sherwood, która na Wyspę Wielkanocną przyjechała po rozmowie z członkiem zespołu Van Tilburg spotkanym podczas konferencji geologicznej.

Sherwood, z czystej ciekawości, postanowiła poddać analizie glebę, z której wykopywano wspomniane moai. „Gdy przyszły wyniki mieliśmy podwójne trafienie. Okazało się – czego bym nigdy nie podejrzewała – występują wysokie poziomy wapnia i fosforu. W glebie było bardzo dużo składników niezbędnych do wzrostu roślin. Wszędzie indziej na wyspie gleba podlega szybkiej erozji, co pozbawia ją składników potrzebnych roślinom. Jednak w kamieniołomie, dzięki temu, że ludzie pozyskiwali tam kamienie i istnieje tam źródło wody, powstało idealny sprzężenie zwrotne – system nawadniający i użyźniający glebę” – mówi uczona. Woda wymywała z naruszanych przez ludzi skał składniki odżywcze i użyźniała okolice. Jako, że ludzie ciągle korzystali z kamieniołomu, gleby były ciągle żyzne, więc dawały dobre plony.

Moai, które odkopał zespół Van Tilburg były ustawione pionowo. Jeden znajdował się na postumencie, a drugi w celowo wykopanej głębokiej dziurze, co wskazuje, że posągi miały tam pozostać. „To całkowicie zmienia pogląd, jakoby moai znajdujące się na terenie Rano Raraku czekały na transport poza teren kamieniołomu. Te, i prawdopodobnie inne moai w Rano Raraku zostały tam ustawione po to, by utrzymać święty charakter samego kamieniołomu. Moai były zasadniczym elementem poglądu na płodność ziemi i mieszkańcy wieżyli, że ich obecność stymuluje produkcję rolną” – mówi Van Tilburg.

Grupa Van Tilburg uważa, że moai znajdujące się w wewnętrznej części kamieniołomu zostały wzniesione w latach 1510–1645. Wydobyte w badanej przez nich części kamieniołomu rozpoczęło się w 1455 roku. Większość prac nad moai zakończono w XVIII wieku, po nawiązaniu kontaktu ze światem zachodnim.

Autorstwo: Mariusz Błóński

Na podstawie: HeritageDaily.com

Zdjęcie: [Walkerssk](#) (CC0)

Źródło: [KopalniaWiedzy.pl](#)